

e-Eesti teeb revolutsiooni äriühingutega seotud toimingute ja tehingute elektroonses vormis võimaldamise vallas

Eriolukord on mitmes valdkonnas tõstatanud küsimuse protsesside tõhususe osas - nii ka ühinguõiguses. Nimelt muutus eriolukorra tulekuga osade ühingute jaoks võimatuks koosolekute pidamine. Lisaks oli raskendatud ka notariaalsete tehingute tegemine ning mõnele kapitali kaasavale ühingule võis saada see lausa saatuslikuks.

Seadusandja tuli siin ettevõtjatele kiiresti vastu ja võeti vastu mitmed seadusemuudatused, mis e-riigile kohaselt kergendavad oluliselt äriühingute igapäevaelu, jäädes jõusse ka peale eriolukorra möödumist.

Kaugtõestuse võimaldamine

Esimese väga olulise muudatusena võimaldab seadusandja teha notariaalseid toiminguid kaugtõestuse kaudu. See tähendab seda, et peaaegu kõiki notariaalseid toiminguid on täna võimalik teha kodunt lahkumata. Toimingud, mida ei saa teha kodunt lahkumata kaugtõestuse kaudu, on abielu sõlmimise ja lahutamise kinnitamine ning abielu ja abielulahutuse kande tegemine. Lubatud on näiteks tehingud osaühingu osadega, kinnisvaratehingud ja volikirjade tegemine. Kaugtõestamiseks on vajalik Eesti isikutunnistus, sh on lubatud ka digitaalne isikutunnistus, mis tähendab, et teenus on kättesaadav ka e-residentidele. See on põhimõtteline muutus seni kehtinud korrale, kus tuli tehingu tõestamiseks notaribüroosse kohale minna. Uus kord võimaldab notariaalseid toiminguid teha ka isikul, kes viibib välisriigis. Olemas peab olema ainult videokõne pidamiseks piisavalt kiire internetiühendus, arvutil kaamera ja mikrofoni ning Eesti isikutunnistus või digitaalne isikutunnistus koos PIN koodidega E-notari portaali sisenemiseks ja digitaalseks allkirjastamiseks.

Ühingute koosolekud digitaalseteks

Teiseks oluliseks muudatuseks on võimalus kõikidel ühingutel võrdselt pidada koosolekuid elektrooniliste sidevahendite abil. Selline muudatus oli tänapäevaseid võimalusi koosolekute pidamiseks arvesse võttes väga oodatud. Muudatus võimaldab koosolekut korraldada ja osanikul või aktsionäril osaleda koosolekul kahesuunalise reaalajas toimuva side abil või muul sellesarnasel elektroonilisel viisil. Oluline on, et osanik või aktsionär peab saama oma õigusi koosolekul teostada füüsiliselt kohal olemata, sh võtta koosolekust osa, esitada ettepanekuid ja vastuväiteid ning hääletada. Muuhulgas võrdsustab muudatus ühingu koosolekul elektrooniliste vahendite kaudu osalemise füüsilise osalemisega. Ehk koosolek võib olla ka nõ „osaliselt“ elektroonne, kuna mõned osanikud või aktsionärid viibivad koosoleku toimumise kohas ja mõned võtavad koosolekust osa elektrooniliste vahendite kaudu. Kuivõrd võimalus elektroonilisi koosolekuid pidada tuleneb otse seadusest, siis ei ole vajalik, et ühingud enda põhikirja vastavad muudatused sisse viiksid. Viidatud muudatused ei kajastu mitte äriseadustikus, vaid tsiviilseadustiku üldosa seaduses ning kohalduvad ka muude äriühingu organite koosolekute, sh juhatuse ja nõukogu koosolekute suhtes.

Osaühingu osadega tehtavate tehingute vorminõude kaotamine

Kolmandaks väga oluliseks muudatuseks, mis pidi jõustuma algselt alles käesoleva aasta augustis, on osa võõrandamise kohustustehingu vorminõude kaotamine. Nimelt on siiani kõik osanike vahelised lepingud, optsioonilepingud ja muud tehingud, milles on kasvõi kaudselt osa võõrandamises kokku lepitud, pidanud olema notariaalses vormis. Selle muudatuse kiirkorras jõustamine oli tingitud eelkõige asjaolust, et mitmed ühingud on kapitali kaasamas ja seega on vaja sõlmida tehinguid kiiresti ning võttes arvesse maailmas toimuvat, võib notariaalsuse nõue mõne investeeringu saamisel saatuslikuks saada. Samas ei lahenda ka kaugtööstuse võimalus olukorda, kuivõrd kaugtööstust saavad kasutada ainult Eesti isikutunnistust (või digitaalset isikutunnistust ehk e-residentsust) omavad isikud. Välisinvestoril sellist dokumenti tihti ei ole.

Täiendavalt võimaldab seadusandja käesoleval aastal kõigil juriidilistel isikutel esitada majandusaasta aruanded hilisemaks tähtajaks ehk 31. oktoobriks 2020.

TRIIN KAURSON
JURIST

(+372) 66 76 440

TRIIN.KAURSON@NJORDLAW.EE